

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๑๔ สุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๕๙-๕๐๐๐ ภายใน ๑-๕๖๖๖ โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๖๕๘-๐๓๑๑

ข่าวจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับประจำวันที ๑๘ เดือนมีนาคม พ.ศ.๒๕๕๙ หน้า ๑๐

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูที่ได้ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

ไต่กระแส

● อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์

หากจะคิดถึงการต่อสู้เพื่อจะยื้อชีวิต ก็คงต้องคิดว่า ชีวิตที่จะยื้อต่อไปนั้น มีความหมายอย่างไร

สวิง ต้นอุดม นักพัฒนาเอกชนภาคเหนือ ตัดสินใจที่จะไม่ยื้อชีวิตด้วยการแพทย์สมัยใหม่ และกลับไปรักษาตัวและดูแลสภาพชีวิตที่บ้าน บัดนี้ได้จากไปแล้ว ชีวิตที่ไม่ได้ยื้อให้ยาวนาน อย่งไรความหมาย กลับเป็นชีวิตที่มีความหมาย ที่ควรจะได้เรียนรู้กัน

สวิง ต้นอุดมลูกชานาแห่งบ้านมอญ สันกำแพงเชียงใหม่ ได้กำหนดเส้นทางเดิน ของชีวิตตนเองอย่างบากบั่น และ “ต่อสู้” อย่างยิ่ง ความยากจนทำให้เลือกเส้นทางเข้าสู่ พระศาสนา เพื่อที่จะได้มีโอกาสสำเรียน จนเมื่อเทียบชั้นทางโลก ได้ก็ตัดสินใจสอบเข้า มหาวิทยาลัย โดยเลือกคณะศึกษาศาสตร์ เอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน เป็นอันดับต้นๆ ในปี 2520

ชีวิตนักศึกษาของสวิง ต้นอุดม ไม่ได้ สะดวกสบาย สวิงต้องทำงานในสวนนางน เทคโนโลยีทางการศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อหารายได้เลี้ยงตนเอง แต่ขณะเดียวกันก็ ทำงานกิจกรรมนักศึกษาพร้อมกันไป ในช่วง แรกๆ สวิงทำงานให้กับชมรมนักศึกษาคนเมือง และได้พบกับพี่ๆ ภาคเหนือจำนวนหนึ่งที่คุ้น เคยกับการทำงานกิจกรรมนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งพี่ๆ ภาคเหนือประทับใจในความเป็นคน ทำงานและจิตใจที่ยืนอยู่กับคนยากไร้ของสวิง

การมีชีวิตนักศึกษาโดยทั่วไป หลังปี 2519 เป็นชีวิตที่ถูกทำให้ “ไม่มีการเมือง” แต่นักศึกษารุ่นพี่นักกิจกรรมกลุ่มหนึ่งที่ยังคง จำเป็นอยู่ในมหาวิทยาลัยก็ได้พยายามที่จะ แสวงหามิตรสหาย เพื่อพูดคุยและทำงาน เพื่อสังคมอย่างต่อเนือง การเคลื่อนไหวเพื่อ สันติชนและช่วยเหลือผู้นำนักศึกษาที่ต้องโทษ ในวันที่ 6 ตุลาคม 2519 เริ่มเป็นประเด็นตึงเอา นักศึกษาใหม่จำนวนหนึ่งเข้ามารวมกลุ่ม สวิง ต้นอุดมเป็นหนึ่งในกลุ่มนั้น

ภายหลังจากการนิรโทษกรรมนักศึกษา ผู้ต้องหาวานที่ 6 ตุลาคมขบวนการนักศึกษาได้ เรียกเรื่องการคืนองค์การหรือสโมสรมนักศึกษา เพื่อที่จะเป็นตัวนำในการทำกิจกรรม สวิง ต้นอุดม ได้รับเลือกเป็นนายกองค์การนักศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน คนที่สองในปีถัดมา

แม้ว่ากิจกรรมนักศึกษาโดยรวมในช่วง หลัง 6 ตุลาคมจะไม่คึกคัก ผู้นำนักศึกษา ในกรุงเทพฯ เรียกยุคสมัยนั้นว่า ยุคแห่งการ แสวงหาครั้งที่สอง แต่กิจกรรมนักศึกษาที่ บางแสนกลับแตกต่าง เพราะสวิงและเพื่อน นักกิจกรรมสามารถผลักดันให้เกิดการ เคลื่อนไหวของนักศึกษาในการประท้วงผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเป็นครั้งแรกหลังจาก 6 ตุลาคม การเติบโตมาด้วยการแสวงหาทางออก ให้แก่การดำเนินชีวิตที่ยากลำบากมาตั้งแต่เด็ก ทำให้สวิงจำเป็นต้องคิดและมองหาทางเลือกที่ เป็นไปได้อยู่เสมอ **สวิงจึงมักจะมึมมอมองนอก กรอบจากปรกติวิสัยเสมอมา ซึ่งทำให้สวิง**

ประการที่สอง การได้พบปะและทำงาน ร่วมกับคุณพ่อนิพนธ์เทียนวิหาร์ที่ได้เริ่ม ทำงานการพัฒนาจิตสำนึก (conscientizing research) ที่มุ่งเน้นการ “ปลุกจิตสำนึก” ของคนยากไร้ (คนชายขอบในศัพท์ปัจจุบัน) ด้วยการรื้อฟื้นสำนึกความหมายของตัวตนเดิม ให้มีพลังเพิ่มขึ้น (empowerment) ในการ จัดการชีวิตของตน

เงื่อนไขสองประการนี้เอง ได้ทำให้สวิง และเพื่อนนักกิจกรรมในภาคเหนือสามารถ ที่จะสร้างเครือข่ายการทำงานพัฒนาได้อย่าง กว้างขวาง ประกอบกับต้นทศวรรษ 2530 บัญญาชนที่มีสำนึกเกี่ยวข้องกับสังคมกลุ่มหนึ่ง ได้เริ่มถกสนความสัมพันธกับนักพัฒนาเอกชน จึงนำไปสู่การสร้างกรอบความคิดในการพัฒนา

‘สวิง ต้นอุดม’ : นักพัฒนาเอกชนภาคเหนือ

สามารถแสดงตนเป็นผู้นำในกลุ่มกิจกรรม ของบางแสนได้ด้วยบุคลิกภาพที่ประกอบกัน ระหว่างการประนีประนอมกับการแสดงจุดยืน ที่ชัดเจนมั่นคง ซึ่งการรักษาดุลยภาพของ ทั้งสองด้านด้วยการเสนอทางออกที่คนทั่วไป ไม่ทันคิดหรือคิดไปไม่ถึง จึงทำให้สวิงสามารถ ผลักดันการเคลื่อนไหวได้อย่างกว้างขวาง และได้รับการยอมรับจากเพื่อนพี่น้องของ นักกิจกรรม

เมื่อจบการศึกษา สวิงตัดสินใจเลือก ทางเดินของชีวิตด้วยการทำงานพัฒนา และ เริ่มต้นชีวิตด้วยการสมัครเป็นอาสาสมัคร ในโครงการอาสาสมัครเพื่อสังคม (คอส) ทำงานโครงการที่จังหวัดพะเยา

การทำงานที่พะเยาทำให้สวิงพบกับจุด เปลี่ยนของชีวิตการทำงานพัฒนาที่สำคัญ อย่างน้อย 2 ประการ **ประการแรก** ได้แก่ความ ชัดแย้งในองค์กรพัฒนาขนาดใหญ่ทำให้เกิดการ แยกตัวขององค์กรพัฒนาขนาดเล็กขึ้นมาแทน การเกิดองค์กรขนาดเล็กจำนวนมากขึ้น ทำให้ เกิดการรวมตัวเพื่อพบปะแลกเปลี่ยนกันสวิง ได้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการเป็น “ผู้นำ การจัดการของกลุ่ม” (group organizer) ซึ่งคงลักษณะเด่นบุคลิกภาพของสวิงในการ จัดการปัญหาด้วยการแสวงหาดุลยภาพของ การประนีประนอม และการแสดงจุดยืนของตน และกลุ่มได้อย่างแหลมคมและเหมาะสม

สวิงจึงมักจะมึมมอมอง นอกกรอบจากปรกติ วิสัยเสมอมา ซึ่งทำให้ สวิงสามารถแสดงตน เป็นผู้นำในกลุ่ม นักกิจกรรมของ บางแสนได้

ที่เน้นการรื้อฟื้น และพัฒนาศักยภาพของชุมชน ขึ้นมาในการแก้ไขปัญหาที่ชาวบ้านกำลัง เผชิญอยู่ หรือที่เรียกกันทั่วไปว่าการพัฒนา ด้วยแนวคิด “วัฒนธรรมชุมชน”

แม้กระทั่งในการดำเนินชีวิตของตนเองและ ครอบครัว สวิงก็พร้อมที่จะพิสูจน์ความเชื่อ ในศักยภาพของคนธรรมดา เมื่อสวิงเสนอ ความคิดและเคลื่อนไหวในเรื่องการศึกษาด้วย ตนเอง สวิงก็แสดงให้เห็นถึงความมั่นคงใน ความคิดตน ดังการให้ลูกชาย 2 คนลาออก

จากการศึกษาในระบบ เพื่อให้ลูกชาย แสวงหาทางเลือกแห่งชีวิตตนเอง

และด้วยความคิดที่เชื่อว่า ชาวบ้านและ
คนธรรมดาแล้วแต่ทรงศักยภาพในการ
จัดการปัญหาของตนเอง สวิงได้มองเห็นและ
เข้ามาทำงานในการสร้างความหมายใหม่ให้แก่
กลุ่มผู้ติดเชื้อ HIV จากเดิมที่ถูกรัฐและสังคม
ให้ความหมายเฉพาะด้านลบ โดยเฉพาะด้าน
จริยธรรมมาสู่การเป็นคนธรรมดาที่ไม่ได้ผิด
อะไรการสร้างกลุ่มผู้ติดเชื้อ เพื่อแสดงให้เห็น
ถึงการดำเนินชีวิตธรรมดาของผู้คนได้ทำให้ทั้ง
สังคมยอมรับและลบล้างความคิดเดิมไปได้

เมื่อมีอาวุโสมากขึ้น สวิงได้ปรับตัว

เองจาก “ผู้นำการจัดการของกลุ่ม” ของ
นักพัฒนาในระดับโครงการมาสู่การเป็น
ผู้นำการจัดการโครงการระดับแนวทาง/
ยุทธศาสตร์/ยุทธวิธี ด้วยการทำงานกับผู้คน
ในหลายระดับ และเริ่มทางเดินของชีวิตเข้าไป
สู่การต่อรองเพื่อการปรับเปลี่ยนเชิงนโยบาย

โดยเฉพาะในส่วนนำของเครือข่ายนักพัฒนา
เอกชนระดับชาติ และการเมืองระดับชาติ

ด้วยกรอบความคิดที่เชื่อมั่นใน

ศักยภาพของชาวบ้าน/ประชาชน จึงทำให้สวิง
เป็นหนึ่งในกลุ่มนำที่เสนอแนวทางการจัดการ
ตัวเองของพื้นที่จังหวัดในแนวนโยบาย
“จังหวัดจัดการตนเอง” ซึ่งสวิงก็ได้ประสานเข้า
กับเครือข่ายที่กว้างขวางในระดับประเทศ

กรอบคิดที่สั่งสมมาตั้งแต่เยาว์วัยผ่าน
กิจกรรมนักศึกษาในยามซึ่มเขาเข้าสู่ยุค
ความสำเร็จของการทำงานพัฒนาศักยภาพ
ชาวบ้าน/ชุมชน และเข้ามาสู่ช่วงเวลาของการ
เปลี่ยนผ่านพลังของสวิงได้ก่อให้เกิดการ
สร้างสรรค์ “งาน” จำนวนไม่น้อย ที่ส่งผลทำให้
สังคมมองเห็นศักยภาพของผู้คนธรรมดา
ในสังคมไทย

แม้ว่าสวิงไม่รู้ว่าจะกำลังเข้าสู่ในช่วงท้าย
แห่งชีวิต แต่สวิงได้หันกลับมาสู่การแสวงหา
ความหมายอีกด้านหนึ่งของชีวิต ด้วยการคืนสู่
ศาสนธรรมสวิงได้ก้าวคืนสู่พระพุทธศาสนา
ด้วยจิตใจที่เต็มตื่นในการอุทิศตนเอง ให้แก่
การปั้นพระพุทธรูปและเข้าสู่การสนทนาธรรม
กับผู้ใส่ใจ

ในวันนี้แม้ว่าจะอาลัยต่อการจากไปของ
สวิงตัวอู๊ด แต่ก็ตระหนักดีว่าชีวิตหนึ่งของผู้
เด็กชายชาวนาเดิบใหญ่ และสลายลงสู่พื้นดิน
ของสวิง ต้นอู๊ดคุ่มค่าอย่างถึงที่สุดแล้ว

